

LEVEL OF DIGITAL COMPETENCE AND FUNCTIONAL SKILLS OF STUDENTS AND PH.D. STUDENTS FOR PERFORMING IN AN INTERACTIVE ENVIRONMENT

Iveta Mitsova

South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad, Republic of Bulgaria, iveta_mitsova@swu.bg

Ianko Rumenov

South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad, Republic of Bulgaria, qnkor@swu.bg

Abstract: The entering of digital and information technologies in all spheres of the modern life requires the continuous enhancement and upgrading of skills so one can be able to work with them. With the realization of the project "Improving Quality Conditions of Education for Students and Ph.D. students from the Faculty of Pedagogy through the Implementation of Electronic Training Equipment", was given an opportunity to students and Ph.D. students from the Faculty of Pedagogy of the South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad to increase and contemporize their practical qualification using interactive learning resources. With the purpose of inquiring the level of their digital competence, a study was conducted, which results are the subject of this paper. It was initiated by the necessity to constantly update the learning process in order to attract learners' interest which nowadays occurs mainly within the interactive work environment.

Keywords: digital competence, electronic learning devices, interactive education

РАВНИЩЕ НА ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ И ФУНКЦИОНАЛНИ УМЕНИЯ НА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ ЗА РАБОТА В ИНТЕРАКТИВНА СРЕДА

Ивета Мицова

Югозападен университет „Неофит Рилски“–Благоевград, България iveta_mitsova@swu.bg

Янко Руменов

Югозападен университет „Неофит Рилски“–Благоевград, България qnkor@swu.bg

Абстракт: Навлизането на дигиталните и информационни технологии във всички сфери на съвременния живот налага непрекъснатото повишване и надграждане на уменията за работа с тях. С реализирането на проекта "Уловия за подобряване качеството на обучението на студенти и докторанти от факултета по педагогика чрез внедряване на електронни учебни средства", бе дадена възможност на студентите и докторантите обучавани във факултета по педагогика при Югозападен университет „Неофит Рилски“–Благоевград да повишат и осъвременят своята практическа квалификация, като използват интерактивни ресурси за обучение. С цел проучване нивото на тяхната дигитална компетентност бе проведено изследване, чиито резултати са обект на настоящата статия. То бе провокирано от необходимостта от непрестанно осъвременяване на учебния процес с оглед предизвикване на интерес у обучаемите, което в днешно време става основно в рамките на интерактивната работна среда.

Ключови думи: дигитална компетентност, електронни учебни средства, интерактивно обучение

Непрекъснатите реформи в образователната система, целящи подобряване качеството на образователния процес, неминуемо включват в себе си и иновациите за работа в интерактивна среда, което от своя страна е в пряка зависимост с равнището на дигитална компетентност и функционални умения на педагогическите специалисти.

„Въпреки, че приложението на интерактивни методи е дидактически факт в процеса на обучение във висшето училище все още се наблюдава липсата на възможности за оценка на резултативността от тяхното прилагане [1]“. В тази връзка се обуславя необходимостта от реализирането на настоящето изследване. Негов обект е използването на интерактивни учебни средства за повишаване на педагогическата квалификация на студенти и докторанти. С така посочения обект, предметът е фокусиран върху функционалните им умения за работа с електронни учебни средства.

Проведена бе анкета, целяща установяване нивото на дигиталната компетентност на студенти и докторанти от факултета по педагогика, както и тяхната удовлетвореност от прилагането на електронните учебни средства.

Задачите, поставени за реализиране в процеса на работа са: теоретично проучване на литература, посветена на интерактивните методи в съвременното образование; разработване на инструментариум; анализ и интерпретация на получените резултати.

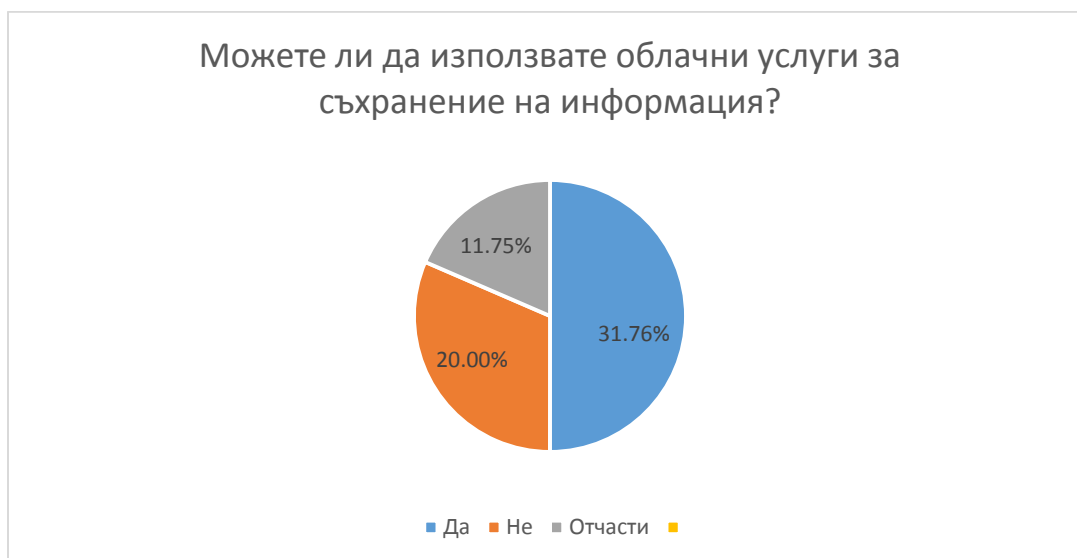
В рамките на проекта „Условия за подобряване качеството на обучението на студенти и докторанти от Факултета по педагогика, чрез внедряване на електронни учебни средства“ бе проведен еднодневен учебителен семинар. Обучени бяха 85 студенти и докторанти с два софтуерни продукта. Единият съчетава в себе си двигателна активност и решаване на математически задачи, а другият е предназначен за създаване на интерактивни презентации, учебници и учебни тетрадки.

Проведено бе анкетно проучване, като анкетната карта включваше два модула:

- В първия модул са включени 22 затворени въпроса и цели детайлно проучване на дигиталната компетентност на респондентите на база тяхната самооценка.
- Във втория модул са включени 11 затворени въпроса и е предназначен към оценяване удовлетвореността на респондентите от прилагането на електронните учебни средства.

Поради големия обем на анкетната карта, ще представим част от получените отговори на въпросите от анкетното проучване.

От резултатите на фигура №1 се вижда че използването на облачни услуги като средство за съхранение на информация е в компетенциите на 31,76% от анкетиранияте. Останалите отговори се разпределят както следва: 11,75% за частичното познаване на облачните услуги и 20,00% за непознаването им. Това може би се дължи на факта, че този тип технологии са сравнително „млади“ и тепърва ще навлизат в практиката.

Фигура № 1

От визуализираните резултати на фигура № 2 е видно, че голяма част от респондентите имат нужда от актуализиране познанията и уменията за работа с Microsoft Office (Word, Excel и PowerPoint) и он-лайн базирани технологии. Притеснителен е фактът, че почти половината респонденти не считат за необходимо да поддържат високо ниво на компютърна грамотност, за да бъдат в крак със съвременните тенденции.

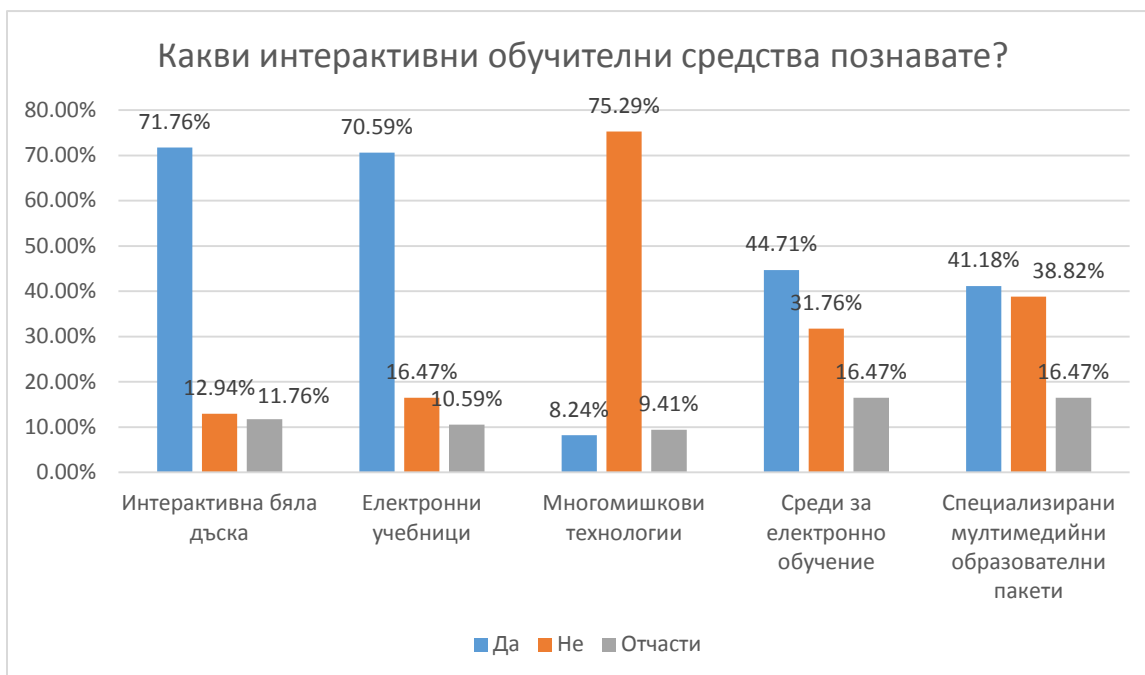
Фигура № 2

С оглед познаването на респондентите на интерактивните обучителни средства, резултатите показват, че интерактивната бяла дъска и електронните учебници са най-популярни (съответно 71,76% и 70,59%).

На трето и четвърто място са посочени средите за електронно обучение, познати на 44,71% и специализираните мултимедийни образователни пакети - 41,18%.

Най-непознато от така посочените обучителни средства за 75,29% от анкетираните се оказват многогомишковите технологии, а едва 8,24% са дали положителен отговор за познаването им.

Тези резултати затвърждават мнението, че най-широко разпространени от интерактивните средства в педагогическата практика са бялата дъска и електронните учебници, които са и едни от малкото реално прилагани в учебния процес в българските училища. Неизползването на останалите отдаваме на тяхната по-висока цена и на необходимите специализирани умения за приложението им.

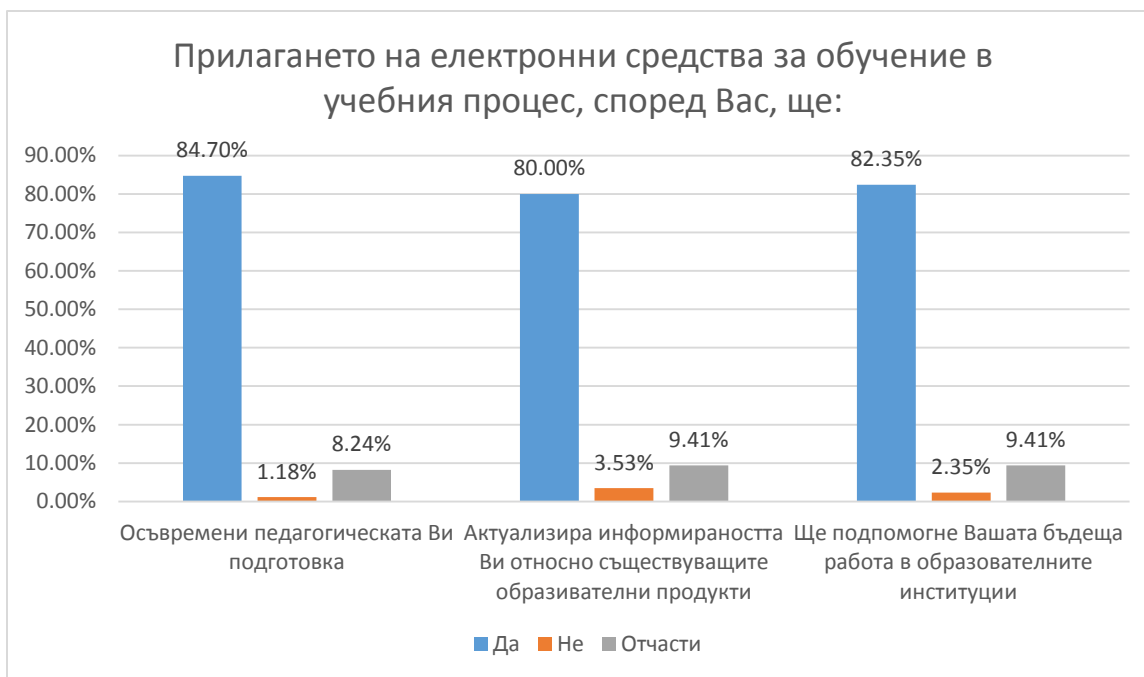
Фигура № 3

Най-голям интерес у изследваните лица са предизвикали различния начин на представяне на учебното съдържание и иновационния характер на електронните обучителни средства, последвани от възможностите, които те предлагат за реализиране на мултимедийния учебен процес. Това се дължи на необходимостта от осъвременяване на педагогическата практика и въвеждане на съвременни технологии за обучение. Тук един от решаващите фактори е възрастта на анкетираните педагогически специалисти, която провокира тяхното желание за осъществяване на подобна промяна.

Фигура № 4

Визуализираните резултати на фигура № 5 представят мнението на анкетираните относно ефекта от прилагането на електронните средства за обучение в учебния процес. Осъвременяването на педагогическата практика е най-високо оцененият мотив (84,70%), последван от възможността за подпомагане бъдещата им педагогическа работа (82,35%) и повишаване информираността относно съществуващите образователни електронни средства. Положителен е факта, че над 80% от анкетираните оценяват приложението на електронните обучителни средства много високо, което от своя страна дава надежда, че те ще бъдат по-

широко прилагани в бъдещата им практика.

Фигура № 5

От представената информация на Фигура № 6 се вижда в каква степен анкетираните биха използвали електронните обучителни средства в бъдещата си педагогическа работа. Най-високо е оценен мотивът за разнообразяване начина на преподаване на заложения материал (94,12%). На второ място анкетираните са посочили необходимостта на учителя да бъде актуален и съвременен (84,7%). На трето място е посочен отговорът, свързан с желанието за новаторство (68,24%). Положителна тенденция се наблюдава при мнението на анкетираните относно нагласите за взаимовръзката между трудността на учителската професия и внедряването на електронните обучителни средства. Значителна част от анкетираните (68,24%) не смятат трудността на учителската професия като пречка за използването на електронните обучителни средства в бъдещата им педагогическа практика.

Фигура № 6

В заключение можем да констатираме категоричната положителна нагласа на бъдещите педагогически специалисти към възможностите за приложение на електронни обучителни средства, въпреки посочените от тях пречки (необходимостта от допълнително финансиране, слабата им квалификация и нежеланието на част от тях за промяна). Показаното ниво на дигитална компетентност и желанието за нейното повишване, биха могли да обезпечат необходимостта на съвременното българско училище от технологично квалифицирани кадри.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Ю. Ковачка, Н. Цанков. Методическата рефлексия – ключова предпоставка за ефективност на интерактивните методи, 2010. с. 118
- [2] Н. Чимева, Тр.Попков. Как се прави педагогическо изследване- Благоевград : Унив. изд. Неофит Рилски, 2001
- [3] Г.Бижков. Методология и методи на педагогическите изследвания: Учебник, София : Аскони - Издат, 1995
- [4] В. Гюрова, Интерактивността в учебния процес или за рибаря, рибките и риболова, Агенция Европрес, 2006